

(101SN21)

ASSIGNMENT – 1

M.A. DEGREE EXAMINATION, FEB/MARCH 2024

First Semester

Sanskrit

ARTHASASTHRA AND NITI SASHTRA — I

MAXIMUM MARKS: 30 ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
  - (a) ब्रह्माऽपि नरं न रञ्जयतिः स्वभावं विशदयत।
  - (b) मूर्खस्य नास्त्यौषधम् केन कारणेन ?
  - (c) कुशलस्तेष्वेव लोकस्थितिः। केषां ?
  - (d) कल्पलतेव भूमिः केषां भवति ?
  - (e) किमसौ न भयंकरः ? कथम् ?
  - (f) “अर्थशास्त्रम्” यथाग्रन्थं विशदयत।
  - (g) अरिषड्वर्गस्वरूपं लिखत।
  - (h) त्रयीस्थापना – विवृणुत।
  - (i) गूढपुरुषविभागान् – विवृणुत।
  - (j) गृहस्थस्य नियमान् लिखत।
2. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
  - (a) मूर्खप्रवृत्तिं विशदयत।
  - (b) सुजनपुरुषाणां स्वभावं लिखत।
  - (c) मानशौर्यप्रकारं निरूपयत।
  - (d) विद्यासमुद्देशमधिकृत्य लिखत।
  - (e) राजर्षिवृत्तम् निरूपयत।
  - (f) वृद्धसंयोगस्य प्रयोजनानि विशदयत।

(101SN21)

ASSIGNMENT – 2

M.A. DEGREE EXAMINATION, FEB/MARCH 2024

First Semester

Sanskrit

ARTHASASTHRA AND NITI SASHTRA — I

MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नैः समाधेयौ।
  - (a) परोपकार प्रवृत्तिं विशदयत।
  - (b) विद्वत्पद्धतिं निरूपयत।
  - (c) अमात्यनियुक्तिप्रकारं विशदयत।
  - (d) गूढपुरुषोत्पत्तिनिर्णयप्रकारं लिखत।
2. सर्वे प्रश्नाः सन्दर्भव्याख्यां लिखत।
  - (a) प्रारब्धमुत्तमजना न परित्यजन्ति।
  - (b) किमसौ न भयङ्करः।
  - (c) न्याथ्यात्पथः प्रविचलन्ति पदं न धीराः.
  - (d) अमात्याः सर्व एवैते कार्याः स्युर्न तु मन्त्रिणः।
  - (e) शश्वदान्वीक्षकी मता।
  - (f) कुर्वीत सचिवांस्तस्मात्तेषां च श्रुणुयान्मतम्।।

(102SN21)

ASSIGNMENT – 1

M.A. DEGREE EXAMINATION, FEB/MARCH 2024

First Semester

Sanskrit

VYAKARANAM — 1

MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
  - (a) एङि पररूपम् – व्याख्यात।
  - (b) समः सुटि।
  - (c) पदान्ताद्वा – विवृणुत।
  - (d) सोऽपदादौ।
  - (e) हलि सर्वेषाम्।
  - (f) अनेकमन्यपदार्थे।
  - (g) छाया बाहुल्ये।
  - (h) दिक्सङ्ख्ये संज्ञायाम्।
  - (i) विभाषा – व्याख्यात।
  - (j) “द्विगुश्च” विवृणुत।
2. सर्वे प्रश्नाः लघुटिप्पणीः लिखत।
  - (a) ओमाडोश्च।
  - (b) अचो रहाभ्यां द्वे।
  - (c) उरणूरपरः।
  - (d) तोर्लि।
  - (e) खरि च।

- (f) मोऽनु स्वारः।
- (g) सि तुक्।
- (h) हलि सर्वेषाम्।

3. सर्वे प्रश्नाः सप्रमाणं साधयत।

- (a) हरिश्शेते।
  - (b) रामानुजः।
  - (c) षण्णगर्यः।
  - (d) यद्येवं।
-

(102SN21)

ASSIGNMENT – 2

M.A. DEGREE EXAMINATION, FEB/MARCH 2024

First Semester

Sanskrit

VYAKARANAM — 1

MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः सूत्राणि सोदाहरणं विशदयत।

- (a) उपपदमतिङ्
- (b) अव्ययीभावे चाकाले।
- (c) कर्तरि च।
- (d) तस्मान्नुडचि।
- (e) दिङ्नामान्यन्तराले
- (f) राजदन्तादिषु परम्।

2. सर्वे प्रश्नाः सप्रमाणं साधयत्।

- (a) दण्डपाणिः
- (b) ऋक्सामे
- (c) कठाध्यापकः
- (d) अब्राह्मणः
- (e) कृष्णश्रितः
- (f) चक्रमुक्तः
- (g) सक्षत्रम्
- (h) देवपूजकः

3. सर्वे प्रश्नाः रूपाणि व्याख्यात।

- (a) देवताद्वन्द्वे च
- (b) दिवसश्च पृथिव्याम्
- (c) स्त्रीपुंवच्च

- (d) वोपसर्जनस्य
- (e) पूर्णाद् विभाषा
- (f) पितामात्रा

4. सर्वे प्रश्नाः सोदाहरणं लिखत।

- (a) नञूतत्पुरुषः।
  - (b) व्यधिकरणबहुव्रीहिः
  - (c) उपमानकर्मधारयः
  - (d) विभक्तितत्पुरुषः।
-

(103SN21)

ASSIGNMENT – 1
M.A. DEGREE EXAMINATION, FEB/MARCH 2024
First Semester
Sanskrit
KAVYAS — I
MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
  - (a) पूर्वमेघे यक्षस्थानम् मेघप्रार्थनसमये कुत्र अस्ति ?
  - (b) मेघस्वरूपं किमिति वर्णितम्।
  - (c) यक्षपत्न्याः विरहकारणम् किम् इति ज्ञायते ?
  - (d) आम्रकूटवर्णनं कुरुत।
  - (e) उज्जयिन्यां वर्णितः ईश्वरः कः प्रभावं लिखत।
  - (f) शुकनासः कः ?
  - (g) चन्द्रापीडः किमर्थं शुकनासं प्रति आगतवान् ?
  - (h) का चञ्चला भवति ?
  - (i) शुकनासः चन्द्रापीडम् प्रति किं उपदिदेश ?
  - (j) कादम्बरी शब्दस्य के अर्थाः भवन्ति ?
2. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
  - (a) लक्ष्म्याः स्वभावं वर्णयत।
  - (b) यौवनप्रभावं यथाग्रन्थं लिखत।
  - (c) शुकनासेन कथितं गुरुणांप्रामुख्यं गौरवं च लिखत।
  - (d) मेघदूतकाव्यानुसारं कुमारस्वामिनः जन्मवृत्तान्तं विवृणुत।
  - (e) कालिदासस्य कविरादृष्टिं विशदयत।
  - (f) यक्षसंदेशं मेघप्रति निरूपयत।

ASSIGNMENT – 2

M.A. DEGREE EXAMINATION, FEB/MARCH 2024.

First Semester

Sanskrit

KAVYAS — I

MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. द्वावधिकृत्य लिखत।

- (a) (i) उत्तरमेघे वर्णितं यक्षभार्या वर्णयत।
(ii) “उपमा कालिदासस्य” इत्याभाणकं यथाग्रन्थं समर्थयत।
(b) (i) कादम्बरी काव्यानुसारं प्रभु प्रवृत्तिं लिखत।
(ii) संस्कृत साहित्ये गद्य काव्यानां वैशिष्ट्यं यथाग्रन्थं लिखत।

2. श्लोकद्वयं व्याख्यात।

- (a) मन्दं मन्दं नुदति पवनश्चानुकूलो यथा त्वां
वामश्चायं नदति मधुरं चातकस्ते सगन्धः।
गर्भाधान क्षण-परिचयान् नूनमाबद्धमालाः
सेविष्यन्ते नयनसुभगं रवे भवन्तं बलाकाः
(b) शब्दायन्ते मधुरमनिकैः कीचकाः पूर्यमाणाः
संसक्ताभिस्त्रिपुरविजयो गीयते किन्नरीभिः
निर्हादस्ते मुरज इव चेत्कन्दरेषु ध्वनिः स्यात्
सङ्गीतार्यो ननु पशुपतेस्तत्र भावी समग्रः
(c) वापी चास्मिन् मरकतशिलाबद्धसोपानममार्गा
हैमैछन्ना विकचकमलैः स्निग्धवैदूर्यनालेः।
यस्यास्तोये कृतवसतयो मानसं सन्निकृष्टं

नाध्यास्यन्ति व्यपगतशुचक्षत्वामपि प्रेक्ष्य हंसाः

- (d) शापान्तो मे भुजगशयनादुत्थिते शार्ङ्गपाणौ
शेषान् मासान् गमय चतुरो लोचने मीलयित्वा
पश्चादावां विरह-गणितं तमात्माभिलाषं
निर्वेक्ष्यावः परिणत शरच्चन्द्रिकासु क्षपासु ।

(104SN21)

ASSIGNMENT – 1

M.A. DEGREE EXAMINATION, FEB/MARCH 2024

First Semester

Sanskrit

POETICS AND AESTHETICS (I)

MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. अधोनिर्दिष्टेषु सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
    - (a) भामह सिद्धान्तं स्पष्टयत।
    - (b) वामनमते काव्यात्मा केन ज्ञायते।
    - (c) आनन्दवर्धनस्य स्थानं साहित्ये किं प्राधान्यं वहति?
    - (d) महिमभट्टकृत सिद्धान्तं लिखत।
    - (e) कुन्तकमते काव्य स्वरूपं लिखत।
  2. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
    - (a) मम्मटमते रसस्वरूपं प्रतिपादयत।
    - (b) जगन्नाथमते काव्यवैविध्यं स्पष्टयत।
    - (c) अलङ्कारसिद्धान्तस्य विकासं वर्णयत।
    - (d) दशरूपकाणां समग्रस्वरूपं लिखत।
  3. सर्वे प्रश्नाः समाधेयौ।
    - (a) भामहानुसारं काव्यलक्षण भेदांश्च लिखत।
    - (b) काव्यदोषान् स्पष्टयत।
-

(104SN21)

ASSIGNMENT – 2

M.A. DEGREE EXAMINATION, FEB/MARCH 2024

First Semester

Sanskrit

POETICS AND AESTHETICS (I)

MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. अधोनिर्दिष्टेषु सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
  - (a) गूढशब्दाभिधानदोषः।
  - (b) श्रुतिकष्टः।
  - (c) अभ्युपगमप्राप्तिरूप प्रतिज्ञा।
  - (d) प्रतिज्ञाभासदोषः।
  - (e) गोशब्द प्रयोगार्यः।
2. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
  - (a) भामहस्य योगदानं विवृणुत।
  - (b) अभिधायाः स्वरूपं लिखत।
  - (c) ध्वनेः स्वभावं विवृणुत।
  - (d) ममटानुसारं काव्य प्रयोजनानि लिखत।
3. सर्वे प्रश्नाः समाधेयौ।
  - (a) स्फोटवादं यथाग्रन्थं खण्डयत।
  - (b) व्याकरणस्य प्राशस्त्यं निरूपयत।

(105SN21)

ASSIGNMENT – 1

M.A. DEGREE EXAMINATION, FEB/MARCH 2024

First Semester

Sanskrit

POETICS AND AESTHETICS (II)

MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
    - (a) दशरूपकप्राधान्यं किम्?
    - (b) नाट्यनिर्वचनं लिखत।
    - (c) नाट्यनृतयोः भेदान् लिखत।
    - (d) प्रासङ्गिकं विवृणुत।
    - (e) इतिवृत्तफलम् किम्?
  2. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
    - (a) रसविषये भट्टलोल्लटसिद्धान्तं लिखत।
    - (b) शृङ्गाररसविषयं सप्रभेदं लिखत।
    - (c) रसानां त्रैविध्यम् लिखत।
    - (d) रङ्गदेवतानां पूजा पद्धतिं विशदयत।
  3. सर्वे प्रश्नानि समाधेयानि।
    - (a) सन्ध्यङ्ग प्रयोजनानि विवृणुत।
    - (b) निर्वहणसन्धिं साङ्गं विशदयत।
-

(105SN21)

ASSIGNMENT –2

M.A. DEGREE EXAMINATION, FEB/MARCH 2024

First Semester

Sanskrit

POETICS AND AESTHETICS (II)

MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) नाट्यशास्त्रोत्पत्तिं विशदयत।
- (b) कौशिकी वृत्तेः योजनां लिखत।
- (c) नाट्यगृहनिर्माणम् विवेचयत।
- (d) स्थायिभावान् विशदयत।
- (e) सात्विकभावान् संग्रहीत।

2. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) नियताग्नि फलागमाः - दशरूपकानुसारं लिखत।
- (b) “पञ्च सन्धयः” – विशदयत।
- (c) गर्भसन्धिं संक्षिपत।
- (d) वीररसस्वरूपं विवेचयत।

3. सर्वे प्रश्नाः समाधेयौ।

- (a) नाट्यशास्त्रस्वरूपं लिखत।
- (b) रसविषये भरतमुनेः मतमुत्पादायत।